

Osen kommune
[Mottaker adresse]
7748 Steinsdalen

Dato: 25.11.2020

INVITASJON TIL DELTAKELSE I PROSJEKTET BERGKUNSTREISEN I TRØNDELAG

Bergkunstreisen er et prosjekt som drives av Trøndelag fylkeskommune, som har ansvar for tilrettelegging av kulturminner i landskapet. Bergkunst er helleristninger og malte figurer i huler og under hellere, som er fra forhistorisk tid. Fylkeskommunen ønsker å løfte bergkunsten fram som grunnlag for sosial og kulturell utvikling for lokalbefolkningen og som en ressurs for reiselivsnæringen. Bergkunsten er et godt utgangspunkt for å fortelle om lange linjer i trøndersk landskap og historie. På den ene siden er den fremmedartet og gåtefull, på den andre siden bringer den oss i berøring med allmennmenneskelige erfaringer: hvordan opplever vi omgivelsene våre? Hva slags forhold har vi til ville og tamme dyr rundt oss? Er tegn og bilder et språk? Internasjonalt er bergkunst etablert som tema for fasinasjon og opplevelser, nå skal godt tilrettelagte lokaliteter bli attraksjoner i reiselivet i vår region.

Formidlingen: å gi opplevelse og kunnskap

Prosjektet er en videreføring av prosjektet *Formidling og tilrettelegging av bergkunst i Nord-Trøndelag*. Etter fylkessammenslåingen ble prosjektet utvidet med fire lokaliteter fra gamle Sør-Trøndelag. Gjennom tilrettelegging og formidling av disse til sammen fjorten stedene med bergkunst, skal Bergkunstreisen i Trøndelag gi publikum opplevelser og kunnskap på grunnlag av landsdelens fantastiske bergkunst. Et av stedene med bergkunst som fylkeskommunen ønsker å tilrettelegge, er bergkunstheltet på Strand i Osen.

Møtet mellom mennesker og den ekte forhistoriske bergkunsten ute i landskapet blir kjernen i Bergkunstreisen. Tilretteleggingene skal ivareta tryggheten til besøkere, om disse er skoleklasser, utenlandske turister eller flergenerasjonsfamilien på søndagstur. Tiltakene skal også trygge bergkunsten mot akutte skader og slitasje. Formidlingen på stedet blir bindeleddet mellom opplevelsene besøkere får og vitenskapsbasert kunnskap om bergkunst. Denne kunnskapen er et resultat av 170-års utforskning av den trønderske bergkunsten, et vitalt forskningsområde med stadig nye funn og forskningsresultater. På de tilrettelagte

bergkunststedene skal fylkeskommunen blant annet benytte sitt faste skiltprogram og formidle ved hjelp av kulminfilmer. For eksempler på slike filmer, se www.kulmin.no .

Samarbeidspartnere

Fylkeskommunens viktigste samarbeidspartnere på de ulike stedene blir kommuner, grunneiere og lokalbefolkningen gjennom det frivillige organisasjonslivet. NTNU Vitenskapsmuseet, Stiklestad Nasjonale Kultursenter og Saemien Sijte er også viktige samarbeidspartnere.

Kommunenes rolle

Den vedlagte hovedplanen skisserer hovedtrekk i hvordan prosjektet skal gjennomføres. Vi gjør oppmerksom på at avsnittet om framdrift er under revisjon. Hovedplanens avsnitt 7 orienterer om organiseringen i prosjektet. For hver lokalitet som skal tilrettelegges, skal det opprettes en arbeidsgruppe. Her ønsker fylkeskommunen at kommunen involveres både politisk og faglig. Fylkeskommunen inviterer ordfører inn i arbeidsgruppa for å oppnå god politisk forankring. Vi ønsker også faglig forankring gjennom deltakelse fra faglig administrativt nivå i kommunen. Viktige oppgaver for arbeidsgruppen vil bli å finne gode løsninger på utfordringer som parkering, tilkomst, nivå på tilretteleggingstiltak og å knytte kontakt med aktører lokalt som kan engasjeres rundt det enkelte bergkunststedet.

Fylkeskommunens redskap for å oppnå gode løsninger for tilrettelegging og fordeling av driftsoppgaver over tid, er skjøtselsplaner med skjøtselsavtale. Det foreligger en eldre skjøtselsplan for Strand, som kan danne utgangspunkt for arbeidet.

Hvor omfattende tilretteleggingen blir og hva slags tilgjengelighetsnivå som kan oppnås, vil også påvirkes av hva slags lokal delfinansiering som kan kanaliseres mot prosjektet fra kommunen eller andre lokale aktører. Arbeidsgruppen må derfor ha innsikt i andre kulturhistoriske satsninger som finnes i kommunen, folkehelseprosjekter eller andre lokale ressurser.

Det er vanskelig å konkretisere omfanget av kommunens bidrag tidlig i prosjektet, da dette skal avgjøres i arbeidsgruppa. Kommunens bidrag kan oppsummeres som:

- Arbeidstid for ordfører eller den ordfører utpeker.
- Arbeidstid for faglig administrativ representant.

- Delfinansiering av engangstiltak i forbindelse med etablering av tilretteleggingsanlegg.
- Eventuelt delfinansiering av drift i form av godtgjøring av grunneiers innsats gjennom økonomiske virkemidler knyttet til landbruket, som f.eks regional miljøplan.
- Koordinering av frivillig innsats.

Målet er at når tiltakene på Strand er gjennomført, står vi med en attraksjon med tydelig ankomst og god formidling gjennom nye skilter og kulminfilm som besøkernes kan se med mobilen sin (se kulmin.no). Strand blir et sted tilreisende oppsøker, et sted skolene kan benytte og et sted innbyggere gjerne viser fram fordi det forteller noe viktig om menneskers tilstedeværelse i Osen i steinalderen. Dermed kan attraksjonen styrke kommunen som reisemål. For alle parter, også grunneier, vil det bli av stor verdi å ha etablert gode og forutsigbare løsninger for drift og vedlikehold. Kanskje har vi også funnet fram til en lokal aktør som kan tilby omvisninger? Å ha Strand tilrettelagt gjennom bergkunstreisen vil også innebære at attraksjonen synliggjøres gjennom å inngå i nettopp en rundtur i det trønderske landskapet. Så lenge man ikke deltar på et særlig arrangement, vil det være gratis å besøke bergkunststedet. Forhåpentlig kan attraksjonene i Bergkunstreisen bidra til flere solgte middager, overnattinger og opplevelser også i Osen.

Fylkeskommunen ønsker med dette å invitere Osen kommune inn i Bergkunstreisen i Trøndelag. Vi tar kontakt angående opprettelse av arbeidsgruppe for bergkunstlokaliteten Strand, og i mellomtiden stiller vi oss til disposisjon for å informere i kommunestyre eller andre forum, på befaring der bergkunsten er, i fysiske eller digitale møter.

Vennlig hilsen

Helle Vangen Stuedal

Seniorrådgiver avdeling for plan, næring og kulturminner i Trøndelag fylkeskommune

**Trøndelag
fylkeskommune**

Vedlegg

1. Fylkesutvalgets vedtak 6. juni 2020.
2. Plan for hovedprosjekt